

EESTI SPORDILEHT

№
40-41

NELJAPÄEVAL,
16. NOVEMBRI
1922.



TOIMETAJA:
HARALD TAMMER.

■
VÄLJAANDJA:
EESTI SPORDI LIIT.

Ed. Sarepera annetatud karikas Eesti esi-
võistlustele, mille tänavu teist korda
V. S. Sport võitis.

Kas sport spordi ehk sport tervise pärast?

(Vastuseks H. T-le).

Sport spordi pärast ehk sport tervise pärast — kaks diametraal üksteisele vastuseisvat põhimõtet, mida näevad kehakultuuri harrastamise eesmärgis tänapäev üheltpoolt sportlased, teiselt poolt arstid. Põhimõte, kas spordi ülesanne on olla sport spordi jaoks ehk tuleks temas näha väärtuslist küllalt sotsiaal-hügieenilist kasvatajat, on ülitähtis, et uuesti teda vahete vahel ülesvõtta, eriliselt ka arsti seisukohast küsimus lahendatud saaks. Allseisvad read tahavadki ses suhtes katseks olla. Spordi eesmärk on kunst, tema ise on võrsunud kirest, auahnusest oma loovat ülivõimu, lihas-võimu näidata, kuulsuse ja au armastus — seletavad sportlased, spordi eesmärk on tervis, terviseliselt olgu sport normeeritud, hinnatud — räägime meie, arstid. Esimesed, tegelikud sportlased,

tervis) sellegipärast väga lähidalt on seotud, — vaheloleva kuristiku üle silla ehitamistöodega nii arstid, kui sportlased vaeva näevad. Kas oleks aga võimalik kunagi ühendust luua, sport — kunstile seadusi ettekirjutada, kus ju kirel nii suur tähtsus? Ei, — iganes!.. Ei hakkaks ju tänapäev ükski haritud inimene enam kunstile, kunsti arenemisele põhimõtteid ülesseadma, mis sihis ta peaks edaspidi edenema, — samuti kui võimatu oleks sportlastele, õieti ütelda, kõige puhtamas mõttes sport-inimestele ütelda, et nemad peaksid oma mõisteid spordi ülesannetest kõrvale heitma, esteetiliselt naudingut sportist seega vähendama j.n.e. Ei, — see oleks võimatu, lubamata koguni, katsuda võtta sportlaselt-esteedilt tema huvi, au, tema armastust oma kunsti vastu! Ja

Spordi- ja mänguabinõude kauplus Spordiait

Tallinn, Narva m. 19. Kõnetr. 5-59.

Spordi- ja mänguabinõude kauplus Spordiait

Tallinn, Narva m. 19. Kõnetr. 5-59.

subjektivistid on tundmus—inimesed oma kunsti hindamises, teised arstid — tervishoidlased näevad sportlastes objekti, normeeritud rühmitus—kehakasvatuse väärtuslist sotsiaal-hügieenilist faktori, mida konstateerimata nad ei tohi jätta. Esimesed — esteedid, teised — sotsioloogid, esimesed — valitud ja võietud jumalatest, teised igapäevased, väikekodanliste tihti küsimuste kallal töötajad inimesed, kes jumalikkudest inimestest, tulevatest suremata inimestest siiski unistavad, elu põhimõtet, isiku arenemist kord homo sapien-tissimus'es loodavad näha saada, — esimesed kunstnikud, teised igapäevased kodanikud, — seepärast lahutamata kuristik olemaski mõlemate põhimõtete vahel, kunsti ja igapäevase elu vahel! Kuid siiski... „ehk küll sportline suursaavutus ilma terviseta võimatu on, ei ole tervis mitte suursaavutuse eesmärk j.n.e.“ kirjutab H. Tammer „E. Spordil.“ № 38/39 s.a.,... näitavad need sportlase read, et orgaaniliselt need mõlemad mõisted (sport ja

seepärast see arusaamatuski nii mitmetel kordadel kahe ilmavaate vahel, kunsti ja igapäevase elu vahel! Tõsi küll, — arst võib ka kunstnik olla, siis veetleb teda sport rohkem, kui teist, ta võib koguni vahest midu mitte suur kunstihindaja olla, kuid elavas kunstis — spordis — erilist naudingut omada, kuid teiselt poolt on arst ühes sellega ja just esimeses joones praktik, argipäevane inimene, kes tervishoiu seadusi oma piiblikks võtnud ja, kahjuks vahest küll, mõneski kohas äratähendama väärnähtusi peab sport-kunstis ja kehalises kasvatuses. On õige, — see kõlab väikekodanliselt vahest, kuid nii ta on ja tähtsad ei ole arstile üksikud, üks ehk teine suursaavutaja spordi alal, vaid suurimad rühmad, rühm — spordi-tegijad, terve rahvas, kui see kord nii kaugele jõuab, kui Ameerika ehk Õ.-Euroopa, kus kehal. kasvatus tervishoidlise, sotsiaal-hügieenilise faktorina domineerib, — sääli tuleb arstel nii mõndagi ütelda ehk küll see tal, arst-sportlasel eriti tihti nii raske

saab olema, kuid seda käseb talle ütelda tema Jumal — teadus, tervishoid. Ehk võtame pisut lähemalt puudutatud küsimust. Võtame näituseks juhust, kus Carpentier hiljuti lüüa sai neegri Battling Siki käest. Võitlus algas Pariisis kell 1/24 p.l., Carpentier saab peagi löödud, kuid ka kella 8 õhtuks ei tule Carpentier veel meelemõistusele pärast otsustavat lööki B. Siki poolt. Me, arstid, korraldame katseid loomadega, lüües neile pähe, löigates välja ja katki mõnede erkude otsad ja lihaste funktsioonid kukuvad silmanähtavalt varsti ka välja, — mis teeb aga elu? Sarnane õieti lubamata spordiharu, kui poks, lubab neid katseid teha elava inimesegagi! Tõsi küll, tunnen ise, et palju poeesiat, ilu on võistlajas, poksijas, kuid mõistus ei luba mulle, et mitte ülalseisvat ei oleks nimetanud: asi räägib ise enese eest! Kelle süü see oleks siis, kui kõik oleks poksijad ehk muu raskete harude, mis vigastustega seotud, esitajad ja kui aastakümnete pärast rahva

sportlased on näidanud et inimese elujõu õhu mahtuvus kopsudesse j.n.e. palju suurem on, kui arvata osati, inimene on fenomenaalsemaks saanud, sportlastes-inimestes aga ka, mis rõõmustav, huvi arstiteaduse vastu tõusmas. Tänu sportlastele, on arstel usk inimesse, tema jõusse nii mitmetigi tõusnud! Ei mitte arstkonna teeneks ole ka see ainult, et kehalise kasvatuse küsimus arstiteaduses ülesvõetud, suurim tänu selle eest viimasel ajal just sportlastele, kes enesest rääkima sundisid ka arste! Ja nüüd lähme edasi... „kui aga sport jällegi tulevikus rahaga maksetavaks saab... siis on ta teistsugune endisest elukutselise spordist, käies läbi asjaarmastaja puhastustulest, kannab tema endas neid ülevaid motiive ja puhtaid tundeid, mida sajadtuhanded noored temasse kannud, ja millega ta kombuluse ja vooruse majesteedina rahvuste elusse püsima jääb“, kirjutab lugupeetud H. T. samas „E. Spordilehes“ edasi. See on

Spordi- ja mänguabinõude kauplus Spordiait

Tallinn, Narva m. 19. Kõnetr. 5-59.

Spordi- ja mänguabinõude kauplus Spordiait

Tallinn, Narva m. 19. Kõnetr. 5-59.

tervishoid tuntavalt halvenenud? Vastan ette: ma süüdistan siis üksi arste? Kuid meil ei maksa tõesti nii tõsiselt asja võtta, sest halbu külgi on spordis vähe ja sportides ei ole me eestlased nii metsikudki, vahest nagu kusagil mujal, sporti soovitava peame just tervishoidlise abinõuna, ainult mitte oma ette ei tahaks jätta sportlasi, vaid nendega ühe ehk teise küsimuse üle läbirääkida. Ei ole sugugi uudiseks ju sport, kehalise kasvatuse abinõuna, üldse ilmas ja meil, ka oma sündimise poolest. Alati on soovitatud arstkonna poolt suvitada haigetel maal, kõndida palju, ronida mägede otsa, mängida võrkpalli, supelda, hüpata j.n.e. Mitte ses mõttes ainult ei tulnud arstid sportlaste juurde, et mõned tüsedamad sporti Eestisse kas või sirkuse näol töid, vaid ses mõttes, et tähelepanna lähemalt tervete juures spordi kosutavat mõju, hinnata osata teda mitte aina haige, vaid ka terve inimese kohta. Ja arstid on, minu arvates, nii mõndagi võinud õppidagi sportlastelt,

õige, just kulturfaktorina võime sporti tänapäev nimetada, kui aga sport tulevikus rahaga maksetavaks saab, siis kaotaks ta minu arvates küll täielikult oma väärtuse, kustuks auahnus ja kiring, kus veel aastates inimene vananeb, nõrkeb, raugub jõud. Greeka minevik näitas seda, Rooma läks samuti hukka ja see hukkamineku aeg langeb kokku ajaga, kus Rooma üleuhutud oli kolosaal suurte supelusasutustega ja võimlemine kõrgemal tipul, mille aja kohta Petronius kirjutama pidi:

Balnea, Vina, Venus corrumpunt corpora
sana et vitam faciunt balnea, vina, Venus!

(supelus, viinad ja arm need võtavad terve meitelt pakuvad samuti lõbu meil supelus, viinad ning arm!).

Samuti tähendab tuntud professor Dr. med. R. Zander „Die Leibesübungen und ihre Bedeutung für die Gesundheit“ Leipzig-Berlin 1918 a. leh. 136: „In dem alten Griechenland ging die Gymnastik Zugrunde, als die Wettkämpfe von handwerksmäs-

sigent Athleten ausgefochten wurden. Diese Gefahr droht auch uns!"

Aga kas siis ei olnud klassikaaja keheline kasvatus seegipärast käinud samuti läbi ideaalse asjaarmastajate puhastustule?... Minevik näitab meile, et klassika ajal, näituseks, keheline kasvatus ainult nii kaua oma kõrgusel seisis, kui kaua ta oli, kunstiks, mitte käsitööks ja et kõige vanaaja kehakultuuri harrastamise saatus ärarippus sellest, kui palju kehakasvat. juhid, „paidotribes“ ja „gymnastes“ varustud olid teadmistega muu seas just inimese tervishoiust (diatetike) ja arstimisõpetusest (iatrike), senini kui arstid sportlastega käsikäes töötasid, üheteisest aru oskasid saada. Greeka võimlem. j.n.e., kehakasvatuse õpetaja oli hää haridusega inimene, kellelt nõuti põhjalikka teadmisi arstiteadusest ühekorraga, kuna greeklastel kehaharjutusi harrastati ühekorraga vaimu arendamise kõrval, püüti mõiste Kalokagathia (Iludus+voorus) poole, — võis püsida üldse Greeka nii kaua, kui temas katsuti ei mitte jumaldada, kummardada oma kunsti — keha aina, ehk vaimu arendada aina, — vaid inimest üksusena vastava arenemisele üheskoos viia. Arvamiseaga, et sport suurim on, kui tervis ja karskus, ei või kuidagi leppida, sport niisugusena oleks võimalik vahest üksikute juures, ei iganes maksev aga massi kohta! Spordis kunsti näha — olen nõus, vaimu arenemises, kasvatuses esteetilist naudingut tunda — usun samuti, Jumalat ühes ehk teises näha, ei oska ma: selleks on me kunsti ja eetika mõisted liiga antropomorfilised, ning lihased ja vaim liiga seotud!

Tuhat tervist aga kõigile, kes oma elu mõttes, elu kunstis, kas spordi ehk muu alal, komblust ja

voorust majesteedina rahvaste elus näha tahavad!

Sport ja keh. kasvatus kultuur-faktorina olgu tänapäev tervitatud...! hoidku aina edaspidine elu meid eksiteele sattumast, nagu seda klassika ajal nägime, millest kurvalt leheküljed vanadest raamatutest ja varem meile tänapäev oskavad rääkida...

Olgu tervitatud sport, mitte elukutseline ja mitte auahnuses nägija oma eesmärgi, vaid sport — kunst, transsendentaalne esteetika ning sport tervis — eetilise faktorina, meie sirguva vaba Eesti sotsiaal-hügieenilise väärtusena!

Nii tohiks rääkida arst, kellel sport ka kunstiks!

Tartu, 1.XI.1922.

Dr. H. J.—

* * *

Vastuseks vastusele. Eelseisvad read ei eita põhimõtet: sporti viimistleda suurima küpsuseni ja täiuseni. Vahe on vaid abinõudes selle saavutamiseks (mitte spordi iseloomus). Kuna sportlased uute kõrguste leidmisel näevad pääteguritena oma tahtejõudu ja võistluskirge, mida toetab teadus, näevad arstid vastupidiselt, — võistluskirg peab painduma tervishoidliste nõuete alla ja ainult nende hääskiitmisel julgema edasisammuda. See on kui isesugune võimuküsimus, kuna selge on üldiselt, et mõlemid lähidases ühenduses peavad seisma suurima edu saavutamiseks. Kumba vaated elulisemad, sündsad sportlase elu juhtimiseks, selle otsustab tegelik elu ise, pannes vaekausile oma vääramatu veto.

H. T.

Spordi sotsioloogia.

Dr. H. Risse samanimelisest broshüürist.

Eessõna.

Ei ole mõtet kauemini hädaldada ja kurta ühiskondlise elu lodevuse ja varjukülgede üle, nagu seda miljonid inimesed praegu teevad. Püüame parem selgusele jõuda, millest see tingitud. Seda ei taipa meie harilikult.

Läheme sellest pääliskaudselt mööda. Suurlinn, laadani langenud, hävitab tänapäev tuhandeid eksistentse mitte ainult

masinate, vaid mürgituse läbi. Seda ei näe aga meie.

Näeme arvutuid poliitilisi parteisid, purelevaid tuhatkord mäletsetud põhimõtete ümber. See millega nad aega viidavad ja kodaniku tulutu osavõtt sellest nimetatakse poliitikaks.

Näeme arvurikkaid kunstivoolusid, tugevaid tühisele snobismile, sõnu tegevat loomise asemel ja kõike omavat pääle

selle, mida meie kõigi kunstide printsibiiks tunnistame, nimelt loomulikkust. Kõike seda nimetame kunstiks.

Selle „suursuguse tegevuse“ kompleksi nimetatakse kultuuriks, ilma et selle üle naerda tohiks, ja inimesi, temaga tegutsevaid, lendavate juukstega, kahvatute palgetega ja küsiva vaatega, kogu seda impotent sugu nimetame oma vaimlisteks juhtideks.

Ja — et meie küllalt naeruväärsed oleksime — ootame meie neilt veel midagi. See on kui pilge, kuid ei midagi haruldast, oleme harjunud senni kõike hääd ikka „intellekt-inimestelt“ saama, küsimata: Kuidas suudavad nad seda? Nende sigi-

vaimuvastaseks. Ta on toores, talupoiste jaoks, on lapsemäng ja ei oma mingit tähtsust. On kahju paberi pärast, mida ajakirjandus tema jaoks kulutab ja kahju väljade pärast, mida temaga rojastatakse.

Kuid pikkamööda tuntakse endid siiski aujärjelt tõugatuna.

Ja õigusega. Ollaksegi seda.

Meie ei vaja ühtki esteetilis lobisemist, meie vajame vaid tahtejõudu. Seda ei looda aga ei literaatide kohvikus, ei kabarees, ei tantsusaalis, vaid spordiväljal.

Järgnevad read püüavad seletada, mida ta eneses kujutab ja mida ta tulevikule, kui suur lootus, tähendab.



„Eesti Spordildhe“ rahvusvaheline jalgpalli meeskond.

Vasakult: Pöder, Ree, Abrams, Tammer, Luha, Hiiop, Klumberg, Liljencrantz, Pope, Lustig, Joll. Vahekohtunik Mc Kibbin.

matu esteetikkusega, ikka ja alati toonititava vaimikkusega, mis ometi muud ei ole kui saamatus, sõgesikumäng sõnade katte all. Nad ei lahenda mingid ülesandeid, meid ootavaid.

Nüüd on saabund aeg, nagu meie seda üleelame. Nüüd on saabund aeg, et massid libisevad kõrvale oma vaimliste juhtide ülemvalitsusest ja roobastele sattuvad, mida need kontrolleriida ei suuda.

Massidele koguni võõras modern intellektualism, see ülipeen, sigaretilõhnas ja parfümides hõljuv kujutelm ei anna neile midagi, mitte midagi. Massid hakkavad sportima.

Vaimujuhid aga imestavad omakord. Ons nemad võinud kuidagi eksida? Oh ei, muidugi mitte. Liikumine tembeldakse

Spordi sotsioloogia.

On loomulikult tarvilik selgitada, mida käesolevas töös sotsioloogia kui ka spordi all mõistetakse. Mõlemid mõisted elavad praegu kriisi üle; sotsioloogiat määratakse kui ala inimese ideaaltüübi loomiseks, või teadust käsitavat ühiselamise vorme või teatud kultuuri tulemuste vastastikust suhtumist; sport võib sisaldada kõiki teatud rahvuse kehakultuurilisi ilmutusi, laienedes isegi mängudeni nagu male, keegel, biljard jne., kuna kitsamalt võttes ta kõrvale jätab ka turnimise ja võimlemise.

Mida käesolevas teoses „sotsioloogia“ all mõistetakse, siis on see mõiste kahe-sugune. Esiteks tähendab ta õpetust spordist, kui ühiskondlisest tegurist. Sidumata ennast ühegi teatud spordialaga,

käsitab ta ainult küsimusi, kuidas sportliselt tegevad inimesed üksteisega suhtuvad, kui võrd vanu klassivahesid eemaldatakse ja uusi luuakse jne. Teine tähendus, milles mõistetakse „sotsioloogia“ tarvitatakse, on sisuliselt eelmise laiendus. Teatud kultuuri üksikute ilmuvuste vastastikune suhtumine, tema olemus, tema kõrgeimate saavutuste tuletamine teatud spetsiifilisest inimkonnast jne. seevõrd kui selle liikumise tendents teatud spetsiifilist elusuhtumisest võrsununa esineb...

See vahetõde langeb ühte jaotusega, mida edaspidi tarvitame sotsioloogia positiivse ja metafüüsilise osa nimetuste all.

Sõna „sport“ all mõistame järgnevatel ridadel kõiki kehaharjutusi, väljaarvatud turnimine ja võimlemine. Tema ulatub sellega kergejõustiku (jooksud, hüpped, visked, edasi mängud: jalgpall, hockey, rugby, golf, cricket ja teatud mõttes ka tennis), veesporti (sõudmine, ujumine, veepall, purjetamine), rattasõidu ja raskejõustiku (poks, maadlus ja tõstmine) pääle.

Sellest kehalisest tegevusest, mis kogusummas sporti kujutab, eraldame turnimise ja võimlemise. Turnimise, kui peamiselt kunstilise, mitte loomuliku ilu, oma määrustikuga, mis isikule sama vähe vaba ruumi lubab kui kitsas saal ja — võrreldes spordiga — pingul rüü. Võimlemise, kui abinõu sihi saavutamiseks. Mitte kui keha vaba eneseavaldamise, vaid iga lihase valitsemise, terve keha väljaarendamise, katse, korraliku kergete lihaste liigutuste harjutamise läbi saavutada suurimat tublidust.

Sellega oleks sisuliselt vaatlemisele tulevad mõisted selgitatud.

Lühidalt kokkuvõttes saame järgmist: spordi sotsioloogia positiivne osa sisaldab endas spordi kui teatud moderni ühiskondluse vormi selgitamist. Et selle vormi sisu, kui midagi kindlat iseeneses, võetud ei või saada, vaid enda tuletamise, s. o. liikumise tendentsi selgitamise kaasabil on selge. Sel analüüsil ei ole aga mingit tegu teatud kultuurilmuvuste koondamisega teatud „kultuurivaimuks“ (Kulturseele), nagu seda metafüüsika teeb. Mõlemil juhusel on põhjus ja tegu ainult vaatlemisvormid, muud midagi; sügav lahkolu selgub vaid nende lõpupunktil seisvas mõistes, mis ühel juhusel materiaalsetest või ideelistest alustest tingitud, teisel aga kõrgeimast tundmatust ja ainult tundmustele tugevast abstraktumist nagu rahvavaim või kultuurivaim.

Rätsepa tarvituste kauplus

S. S. Orloff,

S. Karja tän. 10,
Tallinnas,

soovib spordimeestele
omast ladust:

**hääd inglise ülikonna-, fraki-,
smokingi- ja voodririidet, kui ka
kõiksugu muid rätsepa tarvitusi**

Mida ajaloolistest näidetest pakkuda, on vähene. Kerkib jalamaid küsimus, mida meie mineviku tuttavail perioodidel kui sporti nimetada võime. Modern kategeooriate tarvitamine antiik või keskaegsete olude kohta ei ole küllalt õige.

Kaasaegse inimesele kerkivad igatahes, kui ta meie tänapäevast kergejõustikku silmitsseb, pildid antiikajast, mis välispidist teatud sarnasust meie tegevusvormidega omavad. Kas aga kreeka kehakultuur seepidist, s. o. oma seisukohaga üldise kultuuri vastu meie omaga vähematki sarnasust on omanud, on kaheldav. Mitte ainult kreeka olümpiaadide väikse ulatavuse tõttu antiikilmas; see võis tingitud olla liikumisabinõude puudulikkusest, kui ka — see on siin tähtis — kreeklaste ülimäärasest kõrkusest barbaaride vastu; vaid samuti sportlase tegevuse eesõigustamisega vähestele klassidele. Eemaldatud olid sportlisest tegevusest orjad, sunniviisil töötajad. Ilma nendeta ei ole aga terve antiik elu ettekujutatav. Need on maaelanikkude kõrval — olgugi et ka küll maa hariti suuremalt jaolt orjade poolt — ekonoomiliselt ühiskondlase elu kandjad, kuna vaba kodanik istus linnas ja kasutas oma orjade saadusi, olgu need põllutöö, käsitöö või rõõvimise.

Kas banaalsid, käsitöölised ja väikekodanikud, kui nad võõrast tööd ei teinud, sportisid, on küsitav. Ilma nendeta on antiik kultuuri kandjaks ainult rahvakiht, kes teiste töövaevast elas. Poliitika, kunst ja „sport“ on ainsad väärilised tegevusalad sellele vabale kodanikule.

Sokratesega algab uus ajajärk Kreeka filosoofias. Inimene saab mõtteelu keskpunktiks, tema elu omab säältmaalt uue mõiste, mille ainsaks kategooriaks otsustabekohasus on. Kunstis langeb senni valitsenud selgusetus ja inimese keha omandab suurima võimaliku täiuse, kujuneb ideaaltüüp. Säältmaalt omandab ka kreeka sport oma sügavaima mõtte: ei mingid ekonomilis-materiaalsed eesmärgid, ei mingi värvitud filosoofiline ideoloogia, vaid lihtsalt rõõm ilusast kehast on see, mis kreeka spordile aluse paneb. On tähelepanemisväärne: mitte mingi spetsialistikeha, olgu tema saavutused, mida

üksikud lihastegrupid kannavad, kui suured tahes, ei ole ihaldamisväärne, vaid ideaal on viievõistluses läbitöötatud keha. Neid bicepsiatleeta, ülimalt väljaarenenud ülemisekehaga võrreldes alumisega, nagu meiepäivil raskejõustik soetab ja paljude poolt mehe kehailu ideaaliks peetakse, ei tunnud antiikilm. Samavähe teab ta kitsarinnalisi rattasõitja või jalgpallimängija tüüpe, üliloomuliku jalamuskulatuuriga mis sugugi ülemisekehaga kokkukõlas ei ole. Nende ideaal oli keha, nagu seda Apoxyomenos kujutab.

(Järgneb).



„Suomen Urheilulehti“ meeskond.

Vasakult: vahekohtunik Mc Kibbin, Malten, Osola, Belevicz, Lehtinen, Tamminen, Tammisalo, Jukola, Öhman, Kaasalainen, Palmroos, Lehtinen, Eklöf.

Sport ja film.

H. T.

Kino tähtsust on viimasel ajal üldiselt tunnustatud ja õpetlase töö kui ka propaganda juures suureviisiliselt kasutatud. Muidugi ka spordi juures. See on tal võib olla koguni üks kohasematest aladest. Iseäranis on tema läbi Ameerikas ja Prantsusmaal häid tagajärgi saavutatud sportlase tehnika ja teadmiste laialilaotamisel hulka-desse kõige kättesaadavamal kombel. Filmitakse paremaid sportlasi nende esinemisel ja demonstreeritakse pärast, üksikuid esinemisi asjatundlikult kvalifitseerides, gruppeerides ja seletavate päälkirjade ja

märkustega varustades, vastavates õpeasustuses, seltsides ja harilikudes kinodes.

Ka meil oleks see hädatarvilik sportlase oskuse tõstmiseks laiemates ringkondades, kus meil igasugused juhatajad ja treenerid täielikult puuduvad. Tuleks filmida stiilipuhtamaid paremate sportlaste esinemisi, näit. Klumbergi viskeid, Lossmanni jooksu, Everi hüppeid jne. ja hiljemalt kinodes erifilmina pikaldaselt ettekanda, et päälvaatajad võiksid süveneda nende alade tehnilistesse raskustesse ja omale midagi kõrva taha panna. Usun, et sarnastel

filmidel oleks väga suur menu üle terve kodumaa, isegi väljamaal leiaksid nad nõudmist.

Mis näeme aga selleasemel meie kodumaa spordifilmides! — Asjatundmatult ja juhuslikult ülesvõetud kribu-krabu, ilma mingi sisulise ühtluse ja mõtteta, kus hüppavad, kargavad, ujuvad, löövad palli läbisegi mingisugused kogud silmale seletamata kiirusega, kuna säälsamas nende „virmaliste“ järel näidatakse ladusalt ja suure kannatusega kuidas turueid kaalikaid müüvad. Ei mäleta mitmes seeria „Estonia-filmis“ see Eesti sündmustest oli. Usun, et sarnane film kellegile suurt huvitust ei paku, ega ka omanikule vist tulu-

toov ei ole. Neid ridu ei tahtnud ma siiski mitte etteheitena kirjutada, vaid soovivaldusena, mis sihis meie spordifilmisi peaks katsutama arendada. Ennem vähem „sisu“, kuid enam põhjalikkust.

Pean veel tähendama, et jalgpall üldse tänamatu ala on kino jaoks. Filmitud jalgpallivõistlus ei anna kinos mingit ülevaadet võistlusest enesest. Ennem sünniks ka jalgpalli alal filmida mõne parema mängija poolt demonstreerituina mitmesuguseid lööke, pallisurmamisi jne. Paremad alad aga kino jaoks oleksid: poks, maadlus, üldse raskejõustik, ja kergejõustikust hüpped ja visked, oma kerge ülevaatlikkuse ja otsekohe mõjuvuse tõttu.

Eesti esivõistlused jalgpallis.

Poolfinaalid ja lõpuvõistlused.

A klassis.

Lõpuvõistlus Tall. Sport'i ja Tall. Kalevi vahel lõppes eelmise kasuks 4:2, olles poolajal Kalevi kasuks 2:0 ja veel 6 minutit enne lõppu 2:1. Meistermeeskonna koosseis: Tipner, Javorsky, Roost; Rein, Kuulmann, Kokamägi; Maurer, Paal, Tell, Üpraus, Norgan.

*

B klassis.

Poolfinaali pääsemiseks tuli Tall. Kalevil mängida Järvamaakonna Spordiringiga, keda võitis 12:1. Viimane ei esinenud täielikus koosseisus. Poolfinaalis mängisid: Tall. Sport — Akadeemiline spordiklubi, 5:1 eelmise kasuks ja Tapa Sport — Tall. Kalev 3:1 viimase kasuks.

Lõpuvõistluses sattusid seega kokku Tall. Sport ja Kalev. Mäng algas tuntava Kalevi ülekaaluga ja mõne minuti järel lööb vasak ääreaaja Räästas palli kena kannahoobiga võrku. Sport saab sellest hoogu, algab ägedalt pääletungima ja suudab Einmanni läbi väravat tasuda, mida väravavahi süüks tuleb lugeda, kes palli jalgade vahelt lasi läbi veereda. Pääle seda jääb mäng loiumaks, olgugi, et Sport'i värava all mõned kriitilised momendid on, ei osata neid kasutada. Poolaeg lõpeb 1:1.

Teine poolaeg läheb väga vedelalt ja ei anna mingit tagajärge. Antakse lisamäng 15+15 minutit, kus Sport kõvasti tööd teeb, kuid tagajärge ei saavuta. Tema kasuks antud karistuslöögi püüab Kalevi väravavaht kinni. On veel paar kriitilist momenti Kalevi värava all, kuid need likvideerivad väravavaht, kes paremas hoos kui alguspoolel, ja kaitsjad. Mäng on ikkagi 1:1. Antakse lisamäng kunni esimese väravani. Siin võtab Kalev ennast kokku ja hakkab päälesuruma, kuna Sport enam väsinud näib olevat. 12-dal minutil saab Kalev nurgalöögi, mida toimetama läheb Piperäl. Hästi antud madal pall sattub otse värava ette, kust ta Läll jalaga võrku tõmbab, puutudes veel ennem Sport'i kaitsja Javorsky jala vastu. Tagajärg seega 2:1.

Võitja meeskonna koosseis: Tanne, Pöder; Kull, Freiberg, Besfamilie; Piperäl, Prunn, Fischer, Läll, Räästas.

*

C klassis.

Lõpuvõistluses Akadeemiline Spordiklubi ja Tall. Sport. „Akadeemikud“, kelle hulgas paljud Tall. Kalevi liikmed, kerge-sportlased Ever, Veiss, Nigol ja teised, on jalgpallis võhikud ja ei suuda Sport'i enam vähem väljaarenenud tehnika ja hää kokumängu vastu midagi teha. Esimese värava löövad küll nemad, kuid peavad juba

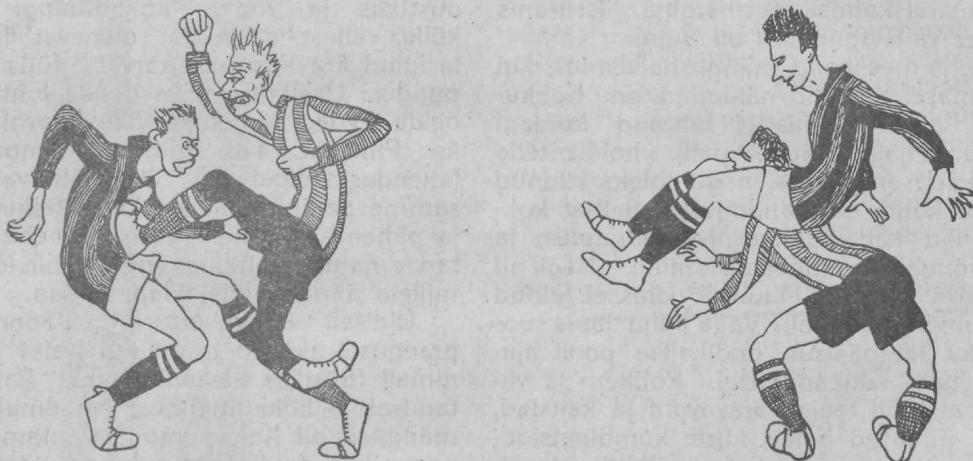
esimese poolaja 2:3 oma kahjuks lõpetama. Teisel poolajal saab Sport veel ühe värava lisaks. Tagajärg seega 4:2. Meistermeskonna koosseis: Laurmann; Johannes, Porhov; Jürisson, Säinas, Tamm; Lintsbach, Tamm, Tamm, Gerasimov, Säinas.

*

nad tulevad läbi ilusamini, löögivõimalusega, ja kardetavaid silmapilke on Spordi väravas rohkem. Pääle mõne õnnetu möödalöögi tulebki Kalevi kasuks esimene värav Ellmanni poolt ilusa kokkumängu saavutusena Aeg umbes 25 min. Mäng läheb edasi samuti ilma iseäralise põne-



T. Maiste karikatuurid.



Momendid E. S. S. Kalevi ja V. S. Sport'i vahelisest ilumaadlemise ja kunstratsutamise võistlusest.

V. S. SPORT — E. S. S. KALEV
4:2 (0:2).

Mäng algab haruldaselt ettevaatlikult. Kumbki pool ei riskeeri julge katsega. Sellepärast püsib pall ka rohkem platsi keskel, kuid sääl rohkem Kalevi poolel. Spordi ajajad jõuavad küll vahetevahel Kalevi värava lähedusse, kuid ei jõua löögini, sest kaitse likvideerib seisukorra enne, kui see kardetavaks saab. Harvemini tungivad vastase väravani Kalevi ajajad, kuid

vuseta. Spordi poolt ei ole näha oodatud püüdi, et kaotust maksku mis maksab tasa teha. Ainult paaril korral tulevad ta ajajad löögini, kuid Tell lööb palli värava latti ja Maurer teise mööda. Ainsa tagajärjena saab Sport oma kasuks terve hulga nurgalööke, mis kõik olulise tagajärjeta mööduvad, kuna Kalev veel ühe värava lööb — samuti ilusast kokkumängust.

Teisel poolajal on platsil nagu ennegi väikene Spordi ülekaal. 13 minutilise mängu

järele saab Sport oma kasuks karistuslöögi, mille ära kasutab. Nüüd läheb mäng ligi paarkümmend minutit enam vaheldusrikkamalt. Alles õige lõpupoole algab Sport parema tiiwaga meeltheitvalt suruma ja lööbki varsti teise värava, mille juures Lass maha jookstakse. Tekib segadus. Vahekohtunik kahtleb, kas anda väravat või mitte. Siiski viimaks annab. Mõneminutilise äraoleku järele ilmub Lass uuesti väljale. Kuid Kalev on vahejuhtumisega hoost välja löödud. Lühikese ajaga pressib Sport veel kaks väravat Kaleville (üks nendest Kalevi meeste oma löödud) ja on sellega jälle vahetpidamata meister.

Üldiselt võib öelda, et mäng oli rohkem toorevõitu kui energiline ja seda suuremal määral Sporti kui Kalevi poolt. Sport'i energia (pääle lõpuminutite, kus tõesti energiliselt pääle suruti) avaldus rohkem hoolimatuses vastase vastu, kui just energilises pallipüüdmises. Kalevi mängijate, pääasjalikult just kaitsjate kohta, tuleks tähendada, et teisel poolajal püüti palli kaugele üle plangu välja lüüa — nähtavasti ajaraiskamise eesmärgiga. Iseäranis meister väljatagumises oli V. in.

Võitja meeskond mängis halvemini, kui ta viimasel ajal end näidanud on. Kokkumäng ajajate liinis ei tahtnud kuidagi sobida. Ajaja, saades palli, hoidis teda liiga kaua enda käes, nagu poleks leidnud parajat kohta edasiandmiseks. Sellest kokkumängu katkendlikkus, edasiandmise ja löögivõimaluste möödalaskmine. Isegi nii hää tiiva kui Paal-Maurer'i käes ei läinud kokkumäng ladusalt. Väga palju jättis soovida ka täpikäelsus poolkaitse poolt ajajatele palli kätteandmisel. Rohkem ja viljakamat tööd tegid väravavaht ja kaitsjad, kuigi viimased Kalevi kiirte kombinatsioonide vastu harjumatud paistsid olevat. Enamjagu Spordi mängijatest siiski üksikult võttes rahuldavad, pääle pahema

Sportimiseks tarvisminevad
jalanõud
on saadaval
O. Kirusk'i kaupluses,
V. Karja täñ. 5, Tallinnas.

äärmise, kes A klassi jaoks veel nõrk. Nõrgem kui harilikult oli ka Kuulmann. Hää oli Rein ja lõpupoole ka Paal ja Maurer.

Kalevi meeskond näitas seekord väga hääd mängu. Iga mees oli kohal ja leidis ka koha pallile (ainult kaitsjatele paistis see koht olevat teisel pool planki). Palli peeti oma käes ainult minimum ja toimetati kohe edasi. Sellest tuli Kalevi vaheldusrikas ja voolav kokkumäng. Ainult kõiki sellest osavusest olenevat kasu ei lasknud ära kasutada tarvilise füüsilise jõu puudus. Üksikult poleks nende kohta palju öelda. Võiks nimetada jälle Kaarmanni ja ka Pihlakat, kes mitmedki momendid lahendasid õigel ajal. Silmanähtavaid edusamme pallikäsitamise alal on teinud Rõks ja pahem äärmine Viimasel ehk oleks tarvis natuke rohkem enese pääle lootmist, millea äärmine ajaja läbi ei saa.

Üldiselt kokkuvõttes on Sport siiski praegusel ajal tugevam kui Kalev ja seda nimelt füüsilise ülekaalu tõttu. Palli käsitamise ja kokkumängus, vähemalt selles mängus, oli Kalev kaugelt parem, kuid, nagu juba öeldud, puudub viimasel tarvilisel korral jõud momendi ärakasutamiseks.

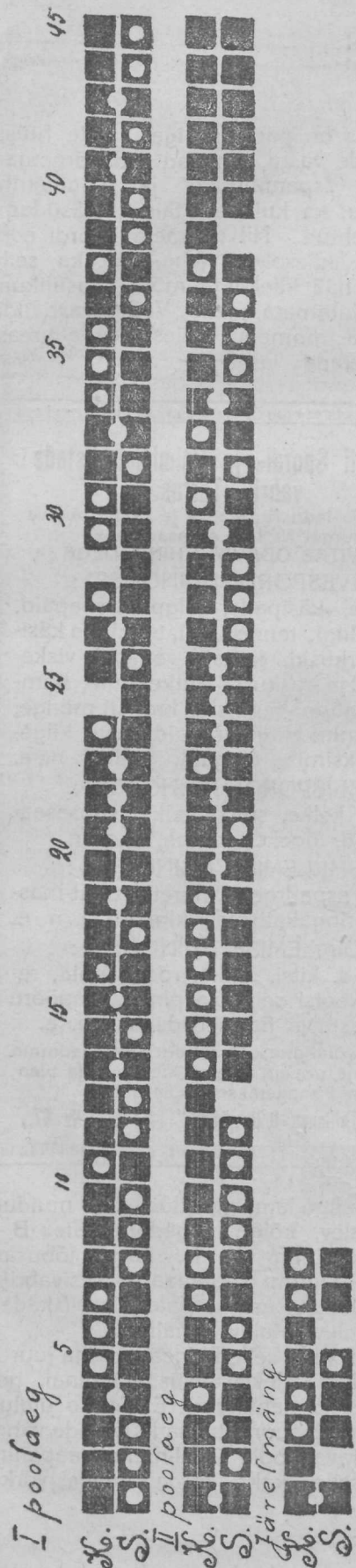
v. õ.

Veel V. S. Sport'i — E. S. S. Kalevi mängust.

H. T.

Juurdelisatud kaks tabelit annavad veidi selgust selle haruldaselt vaheldusrikka ja üllatava lõpumängu kohta. Nagu tabelitest näha, on pallivaldamise ülekaal Sport'il, kuigi vast väike. Nimelt püsib pall esimesel poolajal enam Sport'i käes, kuid see ei suuda mingid tagajärgi saavutada, omades ainult 5 korda võimalust värava pihta löömiseks, milledest veel 2

tuntavalt mööda antud. Sellevastu Kalev, saades palli, viib selle kohe vastase väravale kardetavasse kaugusesse. Löökisid tehakse 6 värava pääle ja 3 lendavad mööda. Pääle selle on veel 6 off-side'i Kalevi kahjuks, mille andmisega vahekohtunik vahel liiga näis ruttavat. Sport'il on aga sellele vastukaaluks panna 6 nurgalööki.



Kes valitses palli.
V. S. Sport'i ja E. S. S. Kalevi vahelise jalgpalli võistluse graafiline kujutus.

Teisel poolajal on mäng pallivaldamise mõttes ühejõuline. Kannab perioodilist ilmet. Pääletungimise hilingud vahelduvad kordamööda, andes kumbalegi ühesuuruse pallikäsitamise ülekaalu. Tegevuse ise-loomu vaadeldes, rääme aga Sport'il teisel poolajal puhast ülekaalu, nimelt outides, kui ka väravalöökidest.

Mis veidi imestama paneb, on asjaolu, et Sport'i kasuks tuntavalt enam vabalöökidest on antud, 20—12 vastu. Järjekult oleks pidanud Kalev tooremalt mängima. Et see aga nii ei olnud, annab tunnistust vahekohtuniku objektiivsuse nõrkusest ja rippuvusest osa ümbruskonnast.

Üldiselt on nende ridade kirjutaja arvamine mängust: Sport'i ülekaal, kuid Kalevi korrektsem ja tagajärjekam mäng. Vahekohtunik liig nõrk A klassi mänguks, millest tingitud mängu toores iseloom. Karistuslöökidest vahekord oleks pidanud vast olema 3:1 Kalevi kasuks, kui Javorsky jala tahapanemisi jne. arvesse võtta. Sellega ei taha ma muidugi öelda, et neid niipalju tõepoolest oleks tulnud. Ühe karistuslöögi andmine oleks selle lõpetanud. Ka ei taha ma seda öelda, et Kalev nim. mängu oleks pidanud võitma. Ta näib veel psüühiliselt nõrk olevat otsustava võidu jaoks. Olles tehniliselt kahtlemata parem, saavutab ta alguses ülekaalu... ja jääb sellega rahule, hääs lootuses — ega teised seda enam tasuda ei suuda. Sport'i südi energia ja väsimata püüdmine toovad talle aga lõpus võidu.

See on ometi paljukaaluv fakt.

MÄRKUSED	Outilöögid	Sissevisked	Vabalöögid	Off-side löögid	Karistuslöögid	Löögid värava pihta	Löögid väravast mööda	Kornerilöögid
Kalev I poolaeg	4	11	6	1	—	6	3	—
II „	4	15	6	3	—	3	4	2
Sport I poolaeg	2	22	14	6	—	2	3	6
II „	4	35	6	4	1	7	2	3
Kokku :								
Kalev	8	26	12	4	—	9	7	2
Sport	6	57	20	10	1	9	5	9



Esivõistlused.

Võeste.

„Väli must ja vaod valged, kündjal alles noored palged“. Samane värss on mul veel meeles õndsast ABC õppimise ajast tahvil ja olen tarvitanud teda vahel endamisi jalgpallivälja võrdluseks, istudes laisalt päikse käes meie populaarsemal, V. S. Sport'i, võistlusväljal päältvaatajana, kui noored künnavad palehigis seltsi puhvetipapa poolt tõmmatud valgete kriipsude vahel, — istutavad üksteistkümnekaupa ühtainust muna nende kriipsude vahele ja ei leia parajat paika temale, vaid vee-retavad ikka edasi ja tagasi...

See on harilikudel võistlustel nii. Et aga esivõistlused suurema tähtsusega sündmus on, siis on tema korraldajad ka selle eest hoolt kannud, et tema harilistes argipäistes oludes mööda ei veereks, vaid kuidagi teiste haruldaste võistluste hulgast mingi erilise haruldsusega erineks. Kuidas seda teha? Lahinguid on loonud ajakirjanikud, näitlejad, politseinikud jne., üks-teist ületrumbanud, muusikaga ja teiste võimalikkude ja võimatute abinõudega publikumi meeli erutanud. Kas peavad siis need päris ehtsad jalgpallimängijad kõige harilikkumates oludes mängima. See ei kõlba ometigi!

Kõigil olnud võistlusil on välja dekoratiivne külg püsinud puutumatusena, isegi näitlejail, kes otsisid aset etteüttelejate kasti säädmiseks, ei tulnud meelde selle eest hoolt kanda, vaid löid oma „draama“ maha harilikkude „kulissidega.“ Esivõistluste korraldajad on aga spordi lavakunstis teinud põhipaneva tähtsusega uususe: eemaldanud selle tüütava shabloonilise musta fooni oma valgete kriipsudega ja muretsenud asemele rõõskvärse lumivaiba mustade palistustega.

Missugune õnnestanud katse! Tema kaugeleulatava tähtsuse mõju on olnud tunda igatahes kohe päältvaatajais, kes kogu aeg vaimustatult üksmeelselt jalgu trampisid, mängijais, kes tihti rõõmsa vandesõnaga palli löömisel liugu lasid ja maad kaisutasid ja, võib olla, ka selles kenas protestide kimbukeses, mida enamisti iga võistleja korraldajaile on jätnud.

See on dekoratiivsest küljest. Mis puutub esinejaisse, sellesse 26-vaatuslise kurb-lõbusa näidendi tegelasisse, siis on neid väga raske arvustada. Ehk nende päätegelaste nahad küll väga vastupidavaks

ja tugevaks on pargitud igasuguste füüsiliste hädade vastu, on nad seda õrnemad psüühiliste „spannungite“ ja „kannakrihvide“ vastu, ka kui need täiesti hääsüdamliselt on tehtud. Nii on meie spordi edemise ja käesoleva lehe, kui ka selle toimetuse hää käekäigu mõttes kasulikult seda puudutamata jätta. Võiks vast üldiselt mõnda momenti sellest seeriaste-reast meeldetuletada.

Als Balti Spordi- ja Võimlemisriistade vabrik Tartus.

Kontor ja ladu Aurulaeva ja Lodja tänava nurgal № 1. (Laevasadamas)

SOOVITAB ODAVATE HINDADEGA :

SUVESPORDI ABINÕUSID :

jalgpalle, käsipalle, jalgpalli saapaid, jooksukingi, tenniskingi, tennis- ja käsipalli võrkusid, kettaid, odasid, viskevasaraid ja -raskusi. Tõukekuule, bambusest hüppekeppisid, krokett mängu, laste vankrid ja jalgrattaid, laste kiiged, poksamise kingaid, palle j. n. e.

TALISPORDI ABINÕUSID :

suuske, kelke, suusk-kelke, suusasapaid, hockey keppe, j. n. e.

VEHKLEMISE ABINÕUSID :

rapiire, espadroone, florette, traat-maskestid, rinnakaitseid, kindaid j. n. e.

VÕIMLEMISE ABINÕUSID :

hobuseid, kitsi, rekke, roobaspuid, redelid, Rootsi seinu ja pinke, laenõõre rõngaste ja trapeetsidega j. n. e.

Täielik võimlemise saalide sisseseadmine uuema aja nõuete järele. Eelarved ja plaanid saadetakse soovi pääle.

Esitaja Tallinnas O/Ü „ESTO“ Pikk tän. № 47.

Kõige ägedam võistlus oli muidugi Sport—Kalev, kõige magedam Kalev B — Järva spordiring (12:1), kõige lõbusam Sport B — Olümp (populaarne sitsivabriku Vasja) ja kõige kurvem Kalev C — Akadeemiline (Kalev—Kalev, ninaluud).

Peatun veidi selle kõigeägedama juures. Alguses läks kalevlastel üsna ludinal, poisid veeratasid nahkkuuli (E. Soinio ütelus) üsna ladusalt suurte tuusade jalgade vahel nende värava poole ja Ellmanni saapanina näpsas selle kaks korda nende võrku.



ohaka ehk "Spordilehe" õhukindel värav

"EESTI SPORDILEHE"
JALGPALLIKUULSUSED

JAAVALDTI KARIKATUURID



Keevavereline "Lex" ja Kalaverrega Tammisalo.



"Jupiter" vihastab.

Siis vahetati pooled, vahetus ka õnn. Kalevi värava kohal rippus kurjakuulutatult „Kave“ koletu reklaamsilt, kes enne mängu oli 33 naela shokolaadi lubanud võitjaile oma lõppematust ladust, ja see sütitas pääletungijate värava- ja shokolaadi-isu. Olen mõtisklenud ja uurinud kaua nim. mängu käiku ja otsusele jõudnud, et see kõik selle „Kave“ „viinavaat“ on. Teadagi on kasulikum lõpupoole soodsamais tingimuses mängida. Kui h-ra Jaanvaldt „Päevalehes“ küsib h-ra Lõvi käest, kas sportlast oli siis valgem mängida, et h-ra Lõvi kalevlaste kaotust pimedusega vabandab, siis vastan mina, no muidugi oli. Nende vastaste värava kohal rippus ju „Kave“ silt, mis teravalt pimedust löikas ja lootust-

andva majakana viimase jõuga heitlevate mängijate silmade ees virvendas, kuna kalevlased tühja mustendavat taevalaotust olid sunnitud vahtima, kus ühtki lootuse küünlakest ei vilkunud. Mõistate nüüd.

Panen ette Kalevi jalgpallimeestele „Kave“ saadusi boikoti alla panna ja mõne teise tehase omade pääle edaspidi kihla vedada.

Mind palutakse veel teatada, et Kalev B — Tapa Sport'i vaheline võistlus olla hääks crawl-ujumise treeninguks olnud, iseäranis väravavahtetele, kes lubavad tuleval suvel kõiki Eesti rekorde ujumises purustada.

Vasja

(üks teine, mitte siitsivabriku).

Suurim staadion ilmas.

Londonil on puudunud senni sünnis koht jalgpalli-hiiglavõistluste pidamiseks, mis suudaks mahutada korralikult neid määratud rahvahulki, kes koguvad karika lõpuvõistluste päältvaatamiseks. Crystal Palace väli, kus enamjagu finaalisid peetud, ei rahuldanud ju kauemat aega nõudmisi. Ta mahutas küll 100.000 päältvaatajat, kuid ainult pooltel sellest arvust oli korralik jälgimisvõimalus, sest välja sissesääd oli liig primitiivne. Hiljem tulnud või enamjagu kirglisemad päältvaatajad ronisid harilikult lähiolevatele puudele, katustele, seintele jne., kus nad istujatele ähvardasid iga moment kaela sadada ja ise ka muidugi suurt vaeva nägid sarnasel mängu jälgimisel.

Need põhjused sundisid karikavõistluse lõpumänge üleviima Stamford Bridge'il asuval Chelsea klubi väljale (kus meiegi sportlased võistlesid). See väli on modernim, mõnusam päältvaatajatele, kuid liig väike, „kõigest“ 60.000-lise mahutusega. Et lahendamata jälgimist päältvaatajatele pakkuda, kõrgendati pääsetähtede hindu, kuid see abinõu tõstis üldist nurinat, sest lõpuvõistlus, cup-final, on Inglismaa populaarsem sündmus, kuhu igast maanurgast rahvahulgad kokku voolavad. Kõrgete hindade pääle vaatamata oli läinudaastasel

lõpuvõistlusel väli siiski viimase võimaluseni täis kiilutud ja olukord muutub raskemaks, kui sarnased üldiselt armastatud meeskonnad, nagu Tottenham, Aston Villa, Chelsea, Newcastle United ja teised lõpuvõistluses esinevad.

Nüüd aga saab London staadioni, mis tema suurusele vastab ja vägevatele võistlustele kohane. Ju terve aasta keeb Wembley Park'is palavikuline ehitustöö, ja kui kõik õnnestub, mängitakse 1923-da aasta lõpuvõistlus aprilli kuus sääl. Kui vägev kindlus näib staadion väljaspoolt oma monumentaalsete ehitustega garderoobide, büroode, elukorterite ja saunade tarvis, mille vahel käivad kõrged müürid tribüünidega publikumi jaoks. Staadionil on ellipsi kuju. Keskel asub jalgpalliväli, piiratuna avarast jooksurajast ja rattasõiduteest, millest arenevad amfiteatraalsed tribüünid 126-tuhandelise päältvaatajate hulga mahutusega. Pikkuskülgede tribüünid asuvad katuse all ja ainult otsmised on lahtised. Et pääsemist staadioni hõlbustada, viivad temasse 30 sissekäiku, kuna ümberringi käib ringraudtee, millest arvurikkad ühendused linna viivad. Ehitatav staadion kujuneb ideaalsemaks sarnaseks ehituseks ilmas.

Meistrid poksis (elukutselised).

Riik	Paberikaal, alla 51,800 kg.	Kukekaal, alla 53,524 kg.	Sulgkaal, alla 57,152 kg.	Kergekaal, alla 61,235 kg.	Kerge keskkaal, alla 66,680 kg.	Keskkaal, alla 72,574 kg.	Poolraskekaal, alla 79,378 kg.	Raskekaal, üle 79,378 kg.
Ameerika	Johnny Buff	Johnny Buff	Kilbane	Benny Leonard	Jack Britton	Bryan-Downey	—	Jack Dempsey
Austraalia	Geo Mendelies	Jack Green	Jerry Sullivan	Sid Godfrey	Harry Stone	Frank Burus	Albert Lloyd	George Cook
Belgia	Montreuil	Spaniers	Arthur Wvns	Van Houste	Piet Hobin	de Vos	Leroy	de Paus
Holland	—	Ploeg	Van Dyk	Piet Dyksman	Bishop	Raats	Westbroeck	P. van der Veer
Inglismaa	Jimmy Wilde	—	Joe Fox	Ernie Rice	Ted Kid Lewis	Ted Kid Lewis	Ted Kid Lewis	Joe Beckett
Itaalia	—	Marzorati	Piacentini	Bosisio	A. Zambon	Bruno Fratini	—	Erminia Spalla
Hispaania	Monterde	Valsepia	Miro	Zaldwar	Walis	Artero	Molero	Teixidor
Prantsusmaa	Bouzonnie	Charles Ledoux	Criqui	Billy Balzac	Francis Charles	Maurice Prunier	Battling Siki	Nilles
Saksamaa	—	—	Kurt Sasse	Rich. Naujocks	—	Kurt Prenzel	Breitensträter	Breitensträter
Shveits	—	—	—	Haas	—	—	—	Clement
Euroopa meistrid	Jimmy Wilde, Inglismaa	Charles Ledoux, Prantsusmaa	Albert Wvns, Belgia	Ernie Rice Inglismaa	Piet Hobin Belgia	Ted Kid Lewis, Inglismaa	Battling Siki, Prantsusmaa	Battling Siki, Prantsusmaa
Ilmameistrid	Jimmy Wilde, Inglismaa	Johnny Buff, Ameerika	Kilbane, Ameerika	Benny Leonard, Ameerika	Jack Britton, Ameerika	Bryan-Downey, Ameerika	Battling Siki, Prantsusmaa	Jack Dempsey, Ameerika

Uus tõusev suurus kergejõustikus — Lõuna Ameerika.

Hiljuti peeti Lõuna-Ameerika olümpiamänge, mille tagajärjed sedavõrd häädon, et kogu ilma spordikirjanduse kihama ajasid. Ennustatakse, et Lõuna-Ameerika peagi Põhja-Ameerika kõrgusele jõuab ja uued ookeanitagused kuulsused vast juba Pariisis ennast maksma suudavad panna.

Võistlustest, mida peeti Rio-de-Janeiro uues staadionis, võtsid osa neli riiki: Brasiilia, Tshiili, Argentiina ja Urugvai. Publikumi osavõtt olnud haruldaselt suur ja elav. 4×400 meetri teatejooksu pole saadud lõpetada, sest et keevaverelised päältvaatajad tormanud jooksurajale ja seganud võistlejaid.

Tagajärjed olid: 100 m.: 1. De Negri (Arg.) 11,2; 2. Luis Miguel (Tsh.) 11,4; Bastos (Ur.) — 200 m.: Jooks tühistati kohunikude poolt määruste vastasuse tõttu. — 400 m.: 1. Gradin (Ur.) 50,6, L.-Ameerika rekord; 2. Figureido (Bras.) 50,8; 3. Escobar (Arg.) — 800 m.: 1. Luis Suarez (Arg.) 2.05,0; 2. Carlos Springer (Arg.) 2.06,8; 3. Bolo (Ur.). — 1500 m.: 1. Luis Suarez (Arg.) 4.05,4, L.-Ameerika rekord; 2. Gomez (Bras.) 4.06,2; 3. Amat (Arg.) — 3000 m.: 1. Plaza (Tsh.) 9.08,8; 2. Oscar Guaqardo (Tsh.); 3. Arancibia (Tsh.) 5000 m.: 1. Plaza (Tsh.) 16.06,6, A.-Ameerika rekord; 2. Comez (Bras.) 16.10,8; 2. Ribas (Bras.). — 10.000 m.: 1. Plaza (Tsh.) 33.17,0, L.-Ameerika rekord; 2. Brava (Tsh.); 3. Ribas (Bras.). — 110 m tõkete-ga: 1. Newberry (Arg.) 16,0, L.-Ameerika rekord; 2. Fravaglia (Arg.) 16,2; 3. Diesch (Arg.). — 400 m. tõkete-ga: 1. Enrique Tompson (Arg.) 56,8, L.-Ameerika rekord; 2. Migal (Ur.); 3. Garay (Arg.) 4×100 m.: 1. Argentiina 44,0; 2. Brasiilia; 3. Tshiili. — Ketas: 1. Estevez (Ur.) 39,23;

2. Allen (Arg.) 39,14; 3. Acevedo (Tsh.) 38,14. Oda: 1. Seevald (Bras.) 56,89, L.-Ameerika rekord; 2. Medina (Tsh.) 50,30; 3. Mogali (Ur.) 44,76. — Kuul: 1. Acevedo (Tsh.) 12,27; 2. Cullen (Arg.) 12,17; 3. Capellini (Ur.) 11,83. — Kaugus: 1. Garcia (Tsh.) 6,70; 2. Patino (Ur.) 6,49; 3. Bianchi (Bras.) 6,46. — Kõrgus: 1. Valarias (Arg.) 1,81; 2. Falcao (Bras.) 1,81; 3. Patino (Ur.) 1,75. Kepp: 1. Amejeiras (Ur.) 3,40; 2. Kausel (Tsh.) 3,40; 3. Gaycoles (Tsh.) 3,40. Väljaspool konkurentsi hüppas Sansot (Tsh.) uue L.-Ameerika rekordi—3,50.

Kokkuvõttes tuli esimesele kohale Tshiili 40 p., teiseks Argentiina 31 p., kolmandaks Urugvai 20 p. ja neljandaks Brasiilia 16 p.

Lõuna-Ameerika rekordid oleksid Spaldingi almanaki järele järgmised (arvesse võttes ka tänavuste esivõistluste saavutusi).

100 m.: Abelardo Piovano (Arg.) 10,6; 200 m.: Abelardo Piovano (Arg.) 22,0; 400 m.: Gradin (Ur.) 50,6; 800 m.: F. A. Muller (Tsh.) 2.01,0; 1500 m.: Luis Suarez (Arg.) 4.05,4; 5000 m.: Juan Jorquera (Tsh.) 15.24,1; 10.000 m.: Juan Jorquera (Tsh.) 32.00,0; tunnijooks: Juan Jorquera (Tsh.) 18.091 m.; maraton (40.252 m.) Juan Jorquera (Tsh.) 2 t. 23 m. 05,5 sek.; 110 m. tõkkeid: G. Newberry (Arg.) 16,0; 200 m. tõkkeid: H. Rosenquist (Tsh.) 26,2; 400 m. tõkkeid: Enrique Tompson (Arg.) 56,8; Kõrgus hooga: C. Patino (Ur.) 1,82; Kõrgus hoota: C. Patino (Ur.) 1,48; Kaugus hooga: R. Hammersley (Tsh.) 6,89; Kaugus hoota: A. Rovere (Arg.) 3,08,5; Kolmik: R. Espinola (Tsh.) 14.13,5; Kepp: Sansot (Tsh.) 3 50; Kuul: J. Llobet Cullen (Arg.) 12,52; Ketas: J. Llobet Cullen (Arg.) 41,68.

Inglis jalgpallist.

Jaht keskajajate järel.

Asjaolu, mis praegusel ajal klubide manageridele kõige enam päävalu teeb, on keskajajate puudus. Nad ütlevad, et etteheited esimese klassi võimise langemisest õigustatud ja anderikaste keskajajate puudusest tingitud olla. Ei ole liialdatud, kui öeldakse, et kõik klubid praegu keskajajate jahil on. (Samuti ei ole meil Eestis ühtki kõlbulikku keskajajat, mis võib olla

meie meeskondade ja liidumeeskonna suu- rimaks nõrkuseks on).

On manageerisid, kes käesoleva hooaja jooksul isegi nelja keskajajaga vaheldamisi katset on teinud. Samuti tõendab seda ka liidumeeskonna kokkusäädmise komisjon, kes 1920 aastast saadik 7 mehega katseid on teinud. Ka seda tuleb keskajajate arvele panna, et viimase 9 rahvusvahelise mängu jooksul Walesi, Iiri- ja

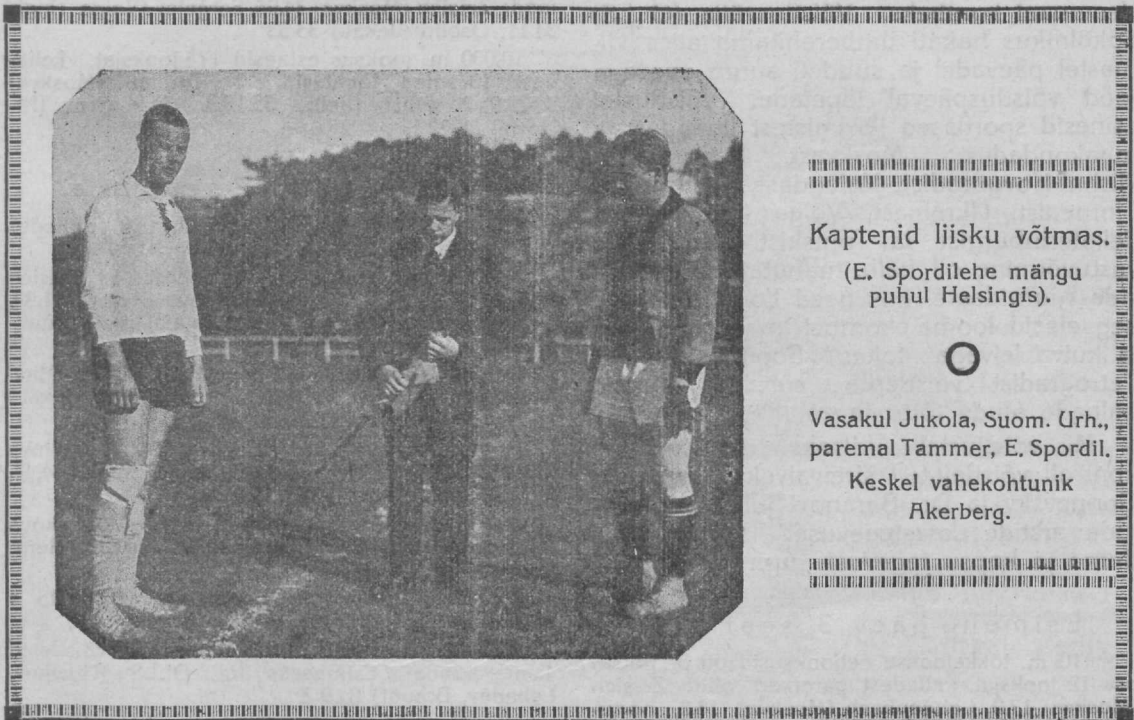
Shotimaa vastu, Inglismaa ainult 11 väravat on löönud.

Mis on selle häda põhjuseks? Asjatundjad seletavad, et põhjuseks olla vale taktika, mida mitmed managerid sõja-aastate kestvusel tarvitanud; nad uskusid, et sellest küllalt on, kui keskel mees on, kel hää löögivõime on ja igast positsioonist mõistab palli võrku toimetada. Newcastle United olla esimene olnud, kes direktor seletanud: „Meil on vaja vaid meest, kes teiste tehtud tööd lõpetab, väravasse lööb“. See idee sobis sennikaua hästi, kui ta uus oli ja neli kõrvaltöötavat kõrgeklassilist ajajat keskajaja jaoks töötasid. Kui Newcastle'i edu teistelegi teatavaks sai, ruttasid

nad seda kõik järeltegeme. Nad asetasid keskele mitte enam täiusliku jalgpalli mängija, vaid mehe kes ametlikult tuntud kui väravalööja, „goalscorer“, oli.

Loomulikult hakkasid vastasmängijate kaitsjad seda taktikat taipama ja püüdsid „väravalööjat“ igat moodi niisuguses olukorras hoida, milles väravalöömine võimatu. Ja „väravalööjate“ löödud väravad jäid ikka harvemaks ja harvemaks.

Nüüd on klubid jällegi selle juure jõudnud, et mitte kõrvalajajad ei pea keskajaja jaoks töötama, vaid see peab päälungimist juhtima, edasi viima ja palli vasakule ja paremale jagama.



Kaptenid liisku võtmas.

(E. Spordilehe mängu puhul Helsingis).



Vasakul Jukola, Suom. Urh., paremal Tammer, E. Spordil.

Keskel vahekohtunik Akerberg.

Latviast.

UUE REKORDI KETTAHEITES.

on säädnud Teodors Sukatneeks tagajärjega 74.34 (40.14+34.20).

*

JALGPALLI ESIVÕISTLUSTE TAGAJÄRJED.

Keisarmeschs (Kaiservald kevad. süg. väravad Keisrimets) 18 punkti (10 + 8) 39:11
 Jauneklu krist. saveeni- (JKS—YMCA) 15 p. (8 + 7) 40: 7

Latvijas sporta beedriba (LSB—Lätispordis.10p.)	(4 + 6)	14:15
Latv. jaunatnes saveen. (LJS—Läti noorsoo liit)	(5 + 5)	18:31
Union	4 punkti (2 + 2)	12:24
Makkabi (Juudi spordi selts 3 punkti)	(1 + 2)	7:42

Ad. Plum.

Venemaalt.

ÜLEVENEMAALISED KERGEJÕUSTIKU ESIVÕISTLUSED.

Moskvas 3—10 septembrini.

On juba mitmeid aastaid sellest möödas, kui viimast korda Venemaal esivõistlusi peeti. Ei olnud senni üldse võimalust sportlastel majandusliste kui ka poliitiliste raskuste tõttu oma võimisi võrrelda. Viimastel aastatel räägiti küll igal kevadel sügisel kavatsetavate võistluste ja olümpiaadi üle, kuid need jäid ikkagi olematuiks. Tänavused esivõistlused tulid täitsa ootamatult, vast kaks nädalat enne võistlusi saadeti kutsed laiali, mis muidugi liig hilja kätte saadi. Kõik sündis uisa—päisa, nagu Venemaal kombeks. Võistlusvälja (OLLS) Sokolnikus hakati ümberehitama alles viimastel päevadel ja suudeti suure vaevaga tööd võistluspäeval lõpetada. Võistlustel esinesid sportlased järgmistest linnadest ja maakondadest: Moskvast, Petrogradist, Nishni-Novgorodist, Vologdast, Kostromast, Tjumenist, Ukrainast, Volga ringkonnast, Jekaterinburgist ja Tomskist. Võistlejate vastuvõtmine oli halb, mahutati spordiseltside ruumidesse, kus need kogu võistluste aeg elasid looma kombel maas magades ja kuiva leivaga toites. Soomlased, kes Petrogradist võistleva sõitsid, pöörasid halbade olude tõttu tagasi.

Mis võistlustel uudiseks — oli arstline kontroll võistlejate järelvalveks professor Gorinevsky ja Dr. Baranovi juhatusel, paljude arstide kaastegevusel, iseäranis südame ja kopsu tegevuse uurimiseks.

Esimene päev, 3. sept. s. a.

110 m. tõkkejooksu eeljooksusid oli 5. Võtsid osa 12 jooksjat, kelledest paremad olid: Zeisich (Moskva) 17.0, Laudenbach (Moskva) 18.8, Konulainen (Petri) 18.8.

Vasarheites (finaal) võtsid osa 6 inimest. 1. Sparre (Moskva) 33.40, 2. Tshistjakow (Moskva) 32.85, 3. Reshetnikov (Petr.) 30.85.

200 m. eeljooksudes, mida 8,20 jooksjaga, olid paremad: Fomilliant (Moskva) 25.0, Lvov (Moskva) 25.0, Zeisich (Moskva) 25.4.

Teivashüppe eelvõistluses võistlesid 8 meest. Brandt (Moskva) 2.80, Pole (Moskva) 2.80, Dobrõnin (Moskva) 2.80.

800 m. eeljooksudes võistlesid 11 jooksjat. 3 eeljooksu. Paremad olid: Monõto (Petr.) 2.14.4, Romanov (Moskva) 2.15.1, Lebedev (Moskva) 2.15.1, Gromov (Moskva) 2.15.1, Brandt (Moskva) 2.15.3.

Kolmikhüppes (finaal) võistlesid 14 hüppajat. 1. Peisin (Petr.) 11.74, 2. Radionow (Moskva) 11.47, 3. Jegorov (Nishn.-Novg.) 11.40.

5000 m. jooksus võistlesid 11 meest ja 1 naine Vologdast. 1. Tjutner (Moskva) 16.37, 2. Piilsi (Petr.) 16.41.6, 3. Nikolajev (Moskva) 17.14.4. Mestsherjakova (Vologda naister.) 24.04.7.

Teine päev, 6 sept. s. a.

Teatejooksu 4×100 eeljooksudes jooksid 6 meeskonda. Neist näitasid paremaid aegu: OLLS (Moskva) 47.8, MKL (Moskva) 48.5.

800 m. lõpujooks: 1. Brandt (Moskva) 2.04.4, 2. Lebedev (Moskva) 2.04.8, 3. Gromov (Moskva) 2.08.3

4×100 lõpujooks: 1. OLLS (Zeisich, Sokolov, Nasareto, Laudenbach) 4.7.1, 2. MKL (Lvov, Vonsblein, Ratov, Fomilliant) 48.1.

Hooga kaugushüppes (finaal) võistlesid 26 hüppajat. 1. Nasareto (Moskva) 6.14, 2. Saretok (Petr.)* 5.94, 3. Pole (Moskva) 5.89.

Kettaheite eelvõistluses oli 22 osavõtjat. Paremad: Zeisich (Moskva) 34.96, Sergejev (Volga ringk) 34.11, Osolin (Jekat.) 33.53.

10.000 m. jooksus esinesid 17 jooksjat, kelledest 13 maa lõpetasid. 1. Tjutner (Moskva) 34.29.9, 2. Piilsi (Petr.) 35.13.3, 3. Lavrov (N.-Novg.) 35.22.1.

Kolmas päev, 7 sept. s. a.

100 m. eeljooksusid peeti 7 rühmas, milledes 26 võistlejat esinesid.

Kuulitõukes võistlesid 14 meest. 1. Zeisich (Moskva) 11.53, 2. Reshetnikov (Petr.) 11.32, 3. Jergin (Petr.) 10.84 (J. oli omal ajal meie kuulitõukajate suurim konkurent.)

Kettaheites naistele oli osavõtjaid 14. 1. Maslennikova (Moskva) 16.38, 2. Astahova (Jekat.) 15.79, 3. Postnikova (Moskva) 15.33.

Hooga kaugushüpe naistele: 1. Shuravleva (Jekat.) 4.66, 2. Kvasnikova (Volga ringk.) 4.44, 3. Tupitsõna (Petr.) 4.31. Osavõtjaid 14.

400 m. naistele. Osavõtjaid 7. 1. Postnikova (Moskva) 70.4, 2. Shuravleva (Jekat.) 70.8, 3. Nemtinova (Petr.) 72.9.

4×100 m. teatejooksus naistele võistlesid 4 naiskonda: 1. Petrograd 60.8.

3×1000 m. teatejooksus meestele võistlesid 4 meeskonda. Esimeseks tuli OLLS (Novikov, Lebedev, Brandt) 8.19.2.

Neljas päev, 8 sept. s. a.

Hoota kaugushüppes, kus 15 osavõtjat, olid tagajärjed: 1. Kalina (Ukraina) 2.96, 2. Stefanovits (Kaluga) 2.91, 3. Birsin (Moskva) 2.88.

60 m. jooks naistele: 1. Shuravleva (Jekat.) 8.8, 2. Tupitsõna (Petr.) 9.0, 3. Säskina (Moskva) 9.1.

Kuulitõuge naistele: 1. Shuravleva (Jekat.) 7.32, 2. Maslennikova (Moskva) 7.20, 3. Astahova (Jekat.) 6.91. Osavõtjaid 17.

Odaviske naistele: 1. Astahova (Jekat.) 23.60, 2. S. Veljushanina (Perm.) 17.70, 3. B. Veljushanina (Perm.) 17.40.

200 m. jooks: 1. Kalina (Ukraina) 24.0, 2. Zeisich (Moskva) 24.7, 3. Fomilliant (Moskva) 25.1.

*) Varem Tallinna Kalevi liige. Toim.

Kõrgushüpe hoota: 1. Kalina (Ukraina) 1.33, 2. Põisin (Petr.) 1.30, 3. Birsin (Moskva) 1.30.

1000 m. jooks naistele: 1. Postnikova (Moskva) 3.43.4, 2. Mestsherjakova (Petr.) 3.44.3, 3. Poljushina (Moskva) 3.46.4. Võistlesid 15 naisterahvast kelledest 10 jooksu lõpetasid.

Tunnijooks: 1. Tjutner (Moskva) 16966.42, 2. Nikolajev (Moskva) 16499.52, 3. Lavrov (N.-Novg.) 16427.32. Tjutneri saavutus on uus Vene rekord. Endine oli 16659, kelle omanik, Harkov, 18 juulil see aasta olla ära jurnud.

Viies päev, 10 sept. s. a.

100 m. lõpujooks: 1. Kalina (Ukraina) 11.8, 2. Fomilant (Moskva) 11.8, 3. Ordõnsky (Perm.) 12.2.

Kettaheide (finaal): 1. Zeisich (Moskva) 36.94, 2. Osol (Jekat.) 36.08, 3. Sergejev (Volga ringk.) 34.83.

Tõkkejooks (finaal): 1. Zeisich (Moskva) 17.4, 2. Fomilant (Moskva) 18.4, 3. Laudenschach 19.6

Odaviske (finaal): 1. Reshetnikov (Petr.) 52.47, 2. Pole (Moskva) 47.68, 3. Strashnov (Kostr.) 44.36.

1500 m. jooks (finaal): 1. Brandt (Moskva) 4.23.2, 2. Lebedev (Moskva) 4.23.8, 3. Novikov (M.) 4.30.7.

Hooga kõrgushüpe (finaal): 1. Zeisich (Moskva) 1.70, 2. Nasaretov (Moskva) 1.65, 3. Kabalov (Moskva) 1.65.

Teivashüpe (finaal): 1. Pole (Moskva) 3.30, 2. Dobronin (Moskva) 3.20, 3. Brandt (Moskva) 3.10.

400 m. jooks (finaal): 1. Zeisich (Moskva) 54.9, 2. Nikitin (Moskva) 55.1, 3. Gromov (Moskva) 56.0.

100 m. lõpujooks naistele: 1. Shuravleva (Jek.) 13.9, 2. Tupitsõna (Petr.) 14.7, 3. Veljushanina (Perm.) 15.2.

Hooga kõrgushüpe naistele: 1. Kvasnikova (Volga ringk.) 1.30, 2. Shuravleva (Jekat.) 1.30, 3. Orlova (Volga ringk.) 1.25.

1500 m. jooks naistele: 1. Postnikova (Moskva) 5.56.8, 2. Poljushina (Moskva) 6.00.1, 3. Mestsherjakova (Petr.) 6.01.1.

N—poeg.

Kodumaalt.

ESIMESED LASKEVÕISTLUSED EESTIS.

Käesoleva aasta 17 septembril alustas Tallinna Kalevi küti ja laskeosakond harjutusi Venemaa parima laskja, Stokholmi Olümpiaadi osavõtja, is. Lebedevi juhatusel et arendada laskesporti Eestis ning valmistada laskjaid eeltulevaks Olümpiaadiks. Nüüd, ühe kuu harjutuste järel, pidas Kalevi kõige noorem osakond, oma esimest võistlust pühapäeval 22 oktoobril Tondil, Sõjakooli laskeplatsil, et teada saada liikmede võimisi ning neid jaotada liikidesse võimiste järgi.

Võistluse kavas oli 3 harjutust: lamades käelt, põlvelt ja püsti.

Laskmine sündis 100 mtr. päält 12 jautuslisse ringmärki (süda 12). Iga harjutus 7 padruniga, milledest 2 proovi padrunid.

Halva ilma pääle vaatamata kogus 27 võistlejat, kelledest esimeseks pääsis Iida kogusummaga 161 silma, saavutades lamades käelt 57 s., põlvelt 54 ja püsti 50 s. Teiseks tuli Kütt 159 silmaga, järjekord 55 s., 54 ja 50 s. Kolmandaks tuli Kerberg 158 silmaga 57 × 55 × 46 s.

Is. Kerberg olles kahe esimese harjutusega esimene, kaotas püsti laskmises kahele esimesele 4 silma, mis teda ka kolmanda kohale surus.

Üleüldse oli võistlus kolme esimese vahel äge, mida tõendab vahe I ja III-da vahel, kõigest 3 silma. 4-dale kohale tuli is. Tõrvand 153 silmaga 53+49+51 silm

Püsti laskmises löi is. Tõrvand, arvesse võttes ka 2 p. p. (kumbki 12 s.) kõige parema summa välja.

Samasuguse tagajärge näitas püsti laskmises ka is. Lepp I kuid proovipadrunitel tagajärg oli nõrgem 5-deks pääsis is. Lepp I 151 silmaga 49+51+51 ja kuundenaks Trubok 148 silmaga 54+4+50



Otsekohe vabrikust tellides saate Teile spordiabinõud

kõige odavamini!

O. Y. Urheilutarpeita, Helsinki.

Esitajad Eestis:

H-ra J. Willemsen, Tallinnas, tel. 10-02 ja
A. Kukk, Helsingis.

Lühikest harjutusaega ning halba ilma silmaspidades tuleb tagajärgi häiks pidada. Vara on veel midagi ennustada, kuid kindel on et tagajärjed märksa paranema saavad ja võib loota et juba Pariisi Olümpiamängudel, kerge, raskejõustiklaste ja jalgpallimeeste kõrval ka laskurid Eesti värve kaitsma saavad, mille eest tänada tuleb Kalevi seltsi esimehe abi polkovnik Tõrvandi, kelle abil on võimalik olnud saada püsse ning laskeplatsi harjutuseks. —gi.

MAAKONDADE ESIVÖISTLUSED KERGEJÕUSTIKUS.

Spordi-ala	Tartu maakond	Viru maakond	Järva maakond	Pärnu maakond	Viljandi maakond	Saaremaa maakond	Valga maakond	Võru maakond
100 m.	G. Vaha 12.0	Must 12.0	Uusna 12.2	E. Teinburg 12.2	—	P. Varvas 12.5	V. Kaasik 12.5	P. Peterson 13.6
Kaugus	E. Neumann 6.24	V. Karuks 5.91	Vollmann 5.43	" 5.63	A. Aar 6.04	" 5.35	" 5.32	R. Noorhani 4.75
Kõrgus	" 1.65	—	V. Kärt 1.45	" 1.48	" 155	Kaljo 1.46	J. Madisson 1.35	O. Dulder 1.40
Kepp	" 3.35	V. Karuks 2.73	" 2.60	E. Sauga 2.70	Kongas 2.67	" 2.52	J. Matson 2.40	—
Kolmik	A. Saat 12.35	" 12.49	K. Tepp 11.82	E. Teinburg 11.55	Kiusalas 11.47	" 11.35	—	O. Dulder 10.22
Kuul	Määr 11.71	" 10.57	" 12.53	E. Teearu 10.18	J. Siilak 10.65	Tasa 9.98	J. Madisson 10.75	V. Kindsiko 8.65
Ketas	Blumberg 34.07	Firk 31.00	J. Pürn 38.03	E. Teinburg 32.21	" 33.68	" 28.07	" 29.53	E. Veber 26.05
Oda	Lepik 48.41	Järlakas 49.08	Karpender 45.75	" 46.30	E. Balzer 42.25	Seppel 39.61	" 41.01	—
Punkte	59.5	45.5	44.5	41.5	39.0	23.5	22.5	12.0

Harju, Lääne ja Petseri maakondades ei ole esivõistlusi peetud. Nendest asetub Harju kindlasti esimesele paigale, kuna Lääne ja Petseri vist viimastega leppima peavad. Suuremat raskust teeb tagajärgede võrdlemisel asjaolu, et maakondade esivõistluste kavade väga mitmekesised ja kindlate juhtnöörideta on, sisaldades näit. mitmesuguseid aineid noortele ja naistele, kuid mööda minnes niisugustest, kui kõrgushüpe ja isegi 100 meetri jooks. Liit peaks siin teatud sunduslikud alad ette kirjutama maakondliste võistluste jaoks, kuna pääle selle jääks igale maakonnale õigus kohaliste olude järele veel aineid juure lisada. Ühtlasi peaksid maakondlised võistlused olema katsevõistlusteks ülemaaliste jaoks, nagu seda mitmel pool väljamaal praktiseeritakse, kust maakonna-meistrid ja teised paremad jõud kes teatud normi saavutanud, õiguse omandavad ülemaalistel esineda.

H. T.

*

SPORT VÄNDRAS.

Raske on spordi edenemine maal, kus seltsil puuduvad igasuguste spordiabinõude muretsemiseks tarvilised rahalised sissetulekud ja juhatajateks vilunud instruktorid.

Vändra spordiselts „Tervis“ tegutseb juba teist aastat kergejõustiku alal. On suudetud pidustuste ja näitemängudega, olgugi, et nende päält 30% sissetulekust lõbustusmaksuna maakonna valitsusele tuleb maksta, mille tõttu teinekord pidu aruanne sissetuleku asemel puudujääki näitab, nõndapalju raha koguda, et on muretsetud mõningad kergejõustiku abinõud. Tänavu suvel astus selts Eesti Spordiliidu liikmeks. 24 septembril s. a. korraldati esimesed kergejõustiku võistlused omavahel, milledest osavõtsid ainult registreeritud sportlased. Et tänavu suvel halbade ilmade tõttu vähe harjutusi peetud ja võistluse päeval ka ilm vilu oli, olid saavutatud tagajärjed kaunis viletsad, kuid algajale seltsile siiski mitte just häbistavad, on ju sääl hulgas isegi üks uus Pärnumaa rekord.*)

Tagajärjed, millede pääle kui esimeste kohaliste rekordide pääle tuleb vaadata, olid järgmised:

100 m. jooksus: esimene V. Tammai 12,2 s., teine J. Kalmus, kolmas V. Eglon.

1500 m. jooksus: esimene V. Raun 6 m. 7 s., teine G. Jensen.

*) Omavaheliste võistluste tagajärgi ei tunnista rekordiks. Toimetus.

Teivashüppes: esimene J. Kalmus 2,45 m., teine V. Eglon 2,40 m., kolmas G. Jensen.

Kuulitõukes: esimene A. Riis 11,17 m., — uus Pärnumaa rekord, senine rekord 10,18 m., teine V. Raun 10,14 m., kolmas G. Jensen 8,87 m.

Kettaheitel: esimene A. Riis 29,78 m., teine V. Tammai 28,47 m., kolmas J. Kalmus 26,02 m.

Odaviskes: esimene V. Raun 34,99 m., teine A. Riis, kolmas G. Jensen.

Hooga kaugushüppes: esimene V. Tammai 5,38 m., teine J. Kalmus 4,95 m., kolmas O. Tammai 4,75 m.,

Hooga kõrgushüppes: esimene V. Tammai 1,39 m., teine V. Eglon, kolmas J. Kalmus.

Hooga kolmikühüppes: esimene V. Tammai 11,34 m., teine V. Eglon 10,31 m., kolmas J. Kalmus 9,91 m.

Hoota kaugushüppes: esimene J. Kalmus 2,67 m., teine V. Tammai 2,60 m., kolmas G. Jensen 2,48 m.

Hoota kõrgushüppes: esimene J. Kalmus 1,05 m., teine V. Tammai 1,05 m., kolmas V. Eglon 1,01 m.

Hoota kolmikühüppes: esimene V. Tammai 7,49 m., teine J. Kalmus 7,34 m., kolmas V. Raun 6,89 m.

Loodetakse tuleval suvel kõiki käesolevaid rekorde tuntavalt parandada ja elavamalt naabruse seltside poolt toimepandavatest võistlustest osa võtta, et enam-vähem omada tarvilikku tehnikat. Viimast kavatsust takistab aga tuntavalt väljapääsemine Väandrast, päälegi kus seltsi poolt, tema kehvuse tõttu, reisukulude katteks summasid loota pole.

Talve lähenemisel teeb seltsile muret talvespordi abinõude muretsemine ja instruktorige puudus talvespordi alal.

Loodame, et jõupingutuste varal siiski raskustest ülesaame ja lähematel aastatel häbemata üldises Eesti Sportlaste peres võime seista.

J. K—s.

„Eesti Spordilehe“ teise hindamisvõistluse tagajärjed.

Ennustusi Eesti jalgpalliesivõistluste lõpumängu võitja kohta on toimetusele tulnud 42. Neist on õige tagajärje ennustanud kolm isikut:

- 1) K. Vanatoa,
- 2) R. Einmann ja
- 3) A. Kull, kõik kolm Tallinnast.

Esimene on tulnud toimetusele 10. oktoobril, kes sellega ka väljapandud auhinna, Spordiada poolt annetud jalgpalli, võidab, ja järgmised 16. oktoobril.

Üldine väravate vahekord oleks saatjate arvamise järel Sport'i kasuks 96:69 ehk umbes 4:3.

Toimetus.

Jalgpalli kroonika.

M.T.K. — RAPID,

Ungari ja Austria paremad meeskonnad, on võistelnud 5:1 eelmise kasuks.

*

BERLIIN — LEIPZIG

on mänginud 3:2.

*

INGLISMAA — IIRIMAA

on mänginud Westbromwichis 2:0 eelmise kasuks.

*

MÕNDA LUKSEMBURGI JALGPALLIST.

Prantsusmaa — Luksemburg:

29.10.1911	Luksemburgis	eelmise kasuks	4:1
20. 4.1913	St. Quen'is	„ „	8:0
8. 2.1914	Luksemburgis	„ „	5:4
15. 1.1922	„ „	„ „	3:2

Holland — Luksemburg:

28. 8.1920	Antwerpenis	eelmise kasuks	3:0
20.11.1921	Esch-sur-Alzette'is	„ „	4:1

*

LÕUNA-AMEERIKAS

on Brasiilia võitnud Argentiinat 2:0.

*

SHOTIMAA — IIRIMAA

on mänginud Glasgowis, mis samuti liri kahjuks 3:1 lõppenud.

*

JALGPALLIMEISTRID EUROOPA RIIKIDES
KÄESOLEVAL AASTAL.

Austria: Amateur, Wien.
Belgia: A. C. Beerschot, Antwerpen.
Bosnia: Sar. Am. S. K., Sarajevo.
Dalmaatsia: Hajduk S. K., Spalato.
Daani: Boldklubben av 1893, Kopenhagen.
Eesti: V. S. Sport, Tallinn.
Hispaania: F. C. Barcelona, Barcelona.
Holland: Go Ahead, Amsterdam.
Inglismaa: Liverpool F. C. (liigavõitja),
[Liverpool.
Itaalia: Pro Verzelli, Verzelli.
Kreeka: A. C. Patras, Patras.
Kroaatia: Gradansk S. C., Zagreb.

Latvia: Kaiserwald, Riga.
Leedu: L. F. L. S., Kaunas.
Luksemburg: Fola Esch, Esch.
Norra: Odd, Kristiaania.
Poola: Krakovia F. C., Krakov.
Portugaal: Sporting Club, Lissabon.
Prantsusmaa: Red Star, Pariis.
Rootsi: Eskilstuna-Kamraterna, Eskilstuna,
Rumeenia: Kiniszi, Temesvar.
Saksa: Ei ole meistrit (matsh IFC Nürnberg — SC Hamburg lõppes kaks korda pooleli. 1921. aastal IFC Nürnberg).
Serbia: Belgrad S. K., Belgrad.
Shveits: Servette, Genève.
Sloveenia: Ililia, Llobiana.
Soome: HPS (Helsingin Palloseura),
[Helsingi.
Tsheho-Slovaakia: A. C. Sparta, Praag.
Türgi: Serail Galata F. C., Konstantinopol.
Ungari: M. T. K., Budapest.

Mitmesugust.

„ILMAREKORDIDEÕGIJA“.

Weissmüller rekorditab edasi.

Chicago Illinois-Athleticclubi suur staar on vahelduseks ka Milwaukeees mõnel ilma-rekordil eluküünla kustutanud. Nimelt Arne Borgi 500 meetrit, mis 6 m. 32,8 s oli, on ta 6 m. 24,2 sek. pääle parandanud. See õn tõesti juba muinasjutulik aeg. Kuid sarnaseid tempusid on ta juba varemgi teinud. Duke Kahanamuku, kes 100 mtr. minutiga ujuda suutis, on ülelõõdud; Norman Ross, kelle ajad 200—400 mtr. pääl aukartust äratasid, on 4—5 sekundiga lõõdud ja nüüd ka Arne Borgi viimane kants.

„Möödaminnes“ lõi ta ka kahte oma rekordi: ujus 400 yardi (365.6 mtr.) 4 m. 40 sek., $\frac{4}{10}$ paremini endisest, ja 440 yardi (402.2 mtr.) 5 m. 07,4, $\frac{2}{10}$ paremini endisest.

*

LUKSEMBURGI REKORDID.

Väikeriigi Luksemburgi sportlise võimise üle on meil senni puudunud igasugused andmed Nagu nüüd Eesti Spordi

Liidule saadetud Luksemburgi spordiliidu (Fédération des sociétés Luxembourgeoises de sports athlétiques) aastaraamatust näha, on tema kergejõustiku rekordid järgmised:
100 m.: J. Colbach 11,0; 200 m.: P. Hammer 23,6; 300 m.: Giver 40,0; 400 m. J. Proess 53,2; 500 m.: J. Thonnard 1.15,0; 800 m.: A. Leesh 2.10,2; 1000 m.: Ch. Verthesen 2.49,8; 1500 m.: P. Schoites 4.27,8; 3000 m.: M. Hoffmann 9.21,6; 5000 m.: M. Hoffmann 16.42,0; 10 000 m. M. Bettel 35.33,8; 15.000 m.: M. Bettel 54.33,8; 1 tund: 16.444,5 mtr.; 110 m. tõketega: N. Kannive 19,6; 400 m tõketega: J. Lemmer 1.19,6; 4×100 m. teatejooks: Diekirch-Düdelingen-Luksemburg 46,6; Kaugus hooga: R. Elter 6,63; Kaugus hoota: N. Kannive 2.91; Kõrgus hooga: H. Pleger 1.66,5; Kõrgus hoota: R. Stoll 1.335; teivas hüpe: N. Decker 3.05; kolmik hüpe: T. Michel 13.07; kettaheide: N. Shott^t 34.47; odaviske: J. Hueber 47.12; kuulitõuge: X. Theisen 10.87; vasaraheide: J. Shott 25.52.

*

WEISSMÜLLER,

ilma suurim ujuja, tulla Euroopasse võistlema. Esmalt startida ta mõned korrad Inglismaal, kuna siis vastasega rootslase Arne Borg'iga, kokku saada.

*

BEDARFF,

tuntud Saksa jooksja, on Itaalias võitnud säälsset meistrit Ambrosinit 5000 mtr. pääl ajaga 15 m. 31 s. Viimase aeg oli 15 m. 36,2 sek.

*

TREENERI KUNST.

Tuntud Inglis jalgpallitreener John Rutherford on oma tähelepanekuid ja kogemusi ühe Inglis lehe veergudel avaldanud. Ta rõhutab, et treening individuaalne peab olema

„Meil oli Newcastle United'is“, nii jutustab ta, „punchingpalle (poksi jaoks. Toim.), hantleid ja venitamiskumme, millega meie igal harjutuspäeval töötasime. Treeningu ainsam põhimõte on aga fitness (vastavus, [соответственность]). Siin on peäraskus. Sest esiteks peavad inimesed individuaalselt treeneritud saama, s. o. üks tarvitab enam või vähem treeningut kui teine. Treeneri pääoskus seisab just selles, igaühele seda osaks saada lasta, mis tal puudub. Siiski on ennem väiksem harjutus kasulikum kui üleliigne.

Meie nädalakava Newcastle'is oli umbes järgmine: esmaspäeval puhkus, teisipäeval hüppearjutused, kesknädalal löögiharjutused, neljapäeval jälle umbes sama kui teisipäeval, lisaks veel jalgade massaaž, reedel (päeval enne võistlusi, sest Inglismaal peetakse võistlusi laupäeviti) puhkus.

Tähtsam aine jalgpalli mängija treeningus on käimine, mida meie palju harjutasime. Harjutatavad olid jaotatud kahte gruppi: ühed kiired ja teised pikaldased. Kiirete grupis olid need, kes kõvemat treeningut vajasid. Nad tõmmasid endile 3—4 villast sweateri selga, et tublisti higistada.

Meie kõndisime harilikult 10 klm. kaugust, ja pikaldasem grupp startis esmalt; kiirem grupp, kes hiljem startis, vaheldas käiku jooksuga, ja jõudis tihti ennem pärale.

*

Tähelepanemiseks!

Sellega teatatakse, et Eesti Spordi Liit, kui ka Eesti Spordileht 1 novembrist s. a. oma asukohta on muutnud ja asuvad nüüd Tallinnas, Gonsiori tän. № 4, E.S.S. Kalevi majas, mille pääle kõigi spordiseltside, lehe tellijate ja kirjasaatjate tähelepanu juhatakse. Telefoni № on 700 ja postkast endiselt 70.

Eesti Spordi Liit
Eesti Spordileht

GALANT VÄRAVAVAHT.

Inglis naisjalgpallimeeskond, Newcastle Ladies United, on võõruskäigul Ameerika Ühisriikides. Esimene matsh oli tal Newark'is kohalise meesjalgpallimeeskonna, Patterson F. C., vastu, kes mängu ilma suurema vaevata 6:3 võitsid. Päältvaatajaid olla 5000 olnud, nende hulgas enamus naistel, kes kärarikkalt õrnema soo jalgpallimängijatele kaasa elanud. Kui Ameerika eeskujulik väravavaht ühe hää palli kinni püüdnud, kuuldud publikumi hulgast bravo asemel vile ja sõim. Et oma reputatsiooni päästa, lasknud ta daamisid kaks palli sisse lüüa, mida ta kerge vaevaga püüda oleks võinud.



Üleskutse.

Tartu S. S. „Kalevi“ raskejõustiku osakonna juhatus palub kõiki praeguseid liikmeid ja ka neid, kes 1901 a. asutatud Tartu S. S. „Abergis“, mis hiljem „Kalevi“ nimeliseks muudetud, raskejõustiku alal tegevad on olnud, saata kunni 20 s.k.p. ülesvõtte (soovitav spordi riideis) ühes lühikese eluloo kirjeldusega.

Ülesvõtted ja eluloo kirjeldus on tarvilikud liikmete kogualbumi jaoks, millise kokkuseadmise juures seltsi astumise vanaduse järjekord alalhoitud saab.

Eksiarvamiste ärahoidmiseks palutakse saatmisega rutata ehk teatada mitu kohta nende jaoks albumis vabaks jätta.

Juhatus.

Teadaanne.

Käesolevaga teatab Eesti Spordi Liidu juhatus, et liidu asemikkude kogu era-korraline koosolek peetakse pühapäeval, 19. novembril s. a. kell 12 päeval liidu ruumides, Gonsiori tän. 4 (E. S. S. Kalevi seltsimajas) järgmise päevakorraga ära:

- Koosoleku juhataja ja sekretäri valimine,
- põhikirja muutmine,
- asemikkude valimine Keskliitu,
- raskejõustiku esivõistluste äramääramine.

Eesti Spordi Liidu
Juhatus.

O/Ü
„E * S * T * O“

TALLINNAS, PIKK T. 47.



* SOOVITAB *

VÕIMLEMISEKS — SÄRKE, KINGE,
:: PÜKSA, LÜHIKESI JA PIKKE ::
JALGPALLISÄRKE, -PÜKSA, -SAA-
PAID, -PALLE, -KUMME, -PUMPE,
:: :: JA MÄÄRET :: ::

VÕIMLEMISE ABINÕUSID — KURI-
KAID, KEPPISID, ROOMA RÕNGAID,
TRAPEETSE, ROOBASPUID, REKKE,
:: :: HOBUSEID JA KITSI :: ::



KOHALE JÕUDNUD SOOJAD KAMPSUNID.

HINNAD MÕÖDUKAD.



Võimlemise ja spordi abinõud
iseäranis koolidele

== Saadaval ladust: ==

Trikood üksikult ja meeskondadele, jalgpalle ja gummisid, jalgpalli saapaid, odasid, kettaid, kuulisid, naelkingu, tennis rekete ja palle, auhindu ja spordi kujusid, spordi raamatuid (Sport-Literatur) ja kõiksugu teisi spordi ning võimlemise abinõusid.

Tellimise peale kõik riistad.

V. Resev-Resel
Toompuiestee 19, Tallinn.